

НАПОМЕНЕ УЗ
КОНСОЛИДОВАНИ
ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈ

за 2024. годину

Крајина осигурање а. д. Бања Лука

Садржај:

1.	Опште информације о групи	1
1.1.	Основни подаци о матичном друштву	2
1.2.	Основни подаци о зависном друштву	4
2.	Рачуноводствене политике	5
3.	Ноте уз финансијске извјештаје	23
3.1.	Биланс стања – скраћена шема	24
3.1.1.	Средства	25
3.1.2.	Стална средства	25
3.1.3.	Дугорочни финансијски пласмани	26
3.1.4.	Текућа средства	27
3.1.5.	Капитал	29
3.1.6.	Краткорочне обавезе	29
3.2.	Биланс успјеха – скраћена шема	32
3.2.1.	Приходи	33
3.2.2.	Пословни приходи	33
3.2.3.	Финансијски приходи	34
3.2.4.	Остали приходи	34
3.2.5.	Расходи	35
3.2.6.	Пословни расходи	35
3.2.7.	Финансијски расходи	36
3.2.8.	Остали расходи	37
3.3.	Биланс токова готовине-скраћена шема	38
3.4.	Промјене на капиталу	39
3.5.	Догађаји након датума биланса	39
3.6.	Промјене у власничкој структури током године	39

1. Опште информације о групи

Консолидоване напомене представљају интегрални дио консолидованих финансијских извјештаја и пружају детаљна објашњења и додатне информације које су кључне за разумијевање финансијског стања, перформанси и промјена унутар групе предузећа. Ове напомене подржавају, допуњују и детаљно разјашњавају информације садржане у основним финансијским извјештајима (биланс стања, биланс успјеха, извјештај о новчаним токовима и извјештај о промјенама на капиталу)

Консолидовани финансијски извјештаји групе за 2024. годину, урађени су у складу са Међународним рачуноводственим стандардима, Међународним стандардима финансијског извјештавања, прописима који регулишу област финансијског извјештавања у Републици Српској, у складу са Законом о рачуноводству и ревизији Републике Српске.

За зависна друштва користи се потпуни метод консолидације, гдје се у потпуности признају имовина, обавезе, приходи и расходи тих друштава. Трансакције са повезаним друштвима, као и међусобна салда, елиминирају се како би се избјегло двоструко признавање. Придružена друштва и заједнички подухвати, гдје матично друштво има значајан утицај, али не и контролу, укључују се примјеном метода удјела.

Приликом консолидације елиминисани су:

- Унутаргрупни приходи и расходи произашли из трансакција између друштва у групи,
- Дуговања и потраживања,
- Нереализовани добици и губици произашли из унутаргрупних трансакција.

Консолидовани финансијски извјештаји обухватају финансијске извјештаје матичног друштва и његових зависних друштава.

Групу за консолидацију чине:

- Матично друштво: Крајина осигурање а.д. Бања Лука и
- Зависно друштво: Крајина микрокредитно друштво а.д. Бања Лука.

Зависно друштво је основано од стране Крајина осигурања а.д. Бања Лука рјешењем Окружног привредног суда у Бањој Луци број: 057-0-Рег-24-000936 од 14.05.2024. године и Уговором о оснивању друштва од 22.11.2023. године. Од дана оснивања матично друштво посједује 100% власничког удјела у зависном друштву и има пуну контролу над пословањем зависног друштва.

1.1. Основни подаци о матичном друштву

„КРАЈИНА-ОСИГУРАЊЕ“ а.д. Бања Лука је основано као дионичарско друштво Одлуком број 02-521/92, коју је донио Збор радника Организације за осигурање „Сарајево-осугурање“ Сарајево, Филијала Бања Лука, дана 23.06.1992. године, а на основу Уредбе о организовању предузећа, коју је донијело Извршно вијеће Аутономне регије Крајина Бања Лука број 03-320/92 од 09.05.1992. године. Упис оснивања Дионичарског друштва у судски регистар извршен је код Основног суда удруженог рада у Бањој Луци 25.06.1992. године Рјешењем број У/И-2002/92, број регистарског улошка 1-3788-00.

Усклађивање организације и пререгистрација у складу са Законом о осигурању имовине и лица („Службени гласник Републике Српске“, број 14/00 и 20/00) и промјена оснивача извршено је 18.10.2002. године код Основног суда у Бањој Луци Рјешењем број У/И-1043/2002 под називом „КРАЈИНА-ОСИГУРАЊЕ“ акционарско друштво Бања Лука.

Усклађивање организације и општих аката са Законом о јавним предузећима („Службени гласник Републике Српске“, број 75/04) и усклађивање дјелатности са Законом о осигурању имовине и лица („Службени гласник Републике Српске“, број 17/05, 1/06, 64/06) и Одлуком оврстама осигурања („Службени гласник Републике Српске“, број 57/06) извршено је 15.04.2008. године код надлежног суда, регистарски уложак број 1-3788-00 под ознаком и бројем уписника суда 071-0-Рег-08-000777.

Усклађивање одредаба оснивачког акта друштва са одредбама Закона о привредним друштвима и усклађивање дјелатности са Законом о класификацији дјелатности извршено је 12.07.2011. године по Рјешењу о регистрацији Окружног привредног суда Бања Лука 057-0-Рег-10-000966. Промјена лица овлашћеног за заступање субјекта уписа извршена је 05.04.2019. године код надлежног суда у судском регистру, регистарски уложак број 1-3788-00 под ознаком и бројем уписника суда 057-0-Рег-19-000900. Промјена функције лица овлашћеног за заступање (директора) субјекта уписа извршена је 01.07.2019. године код надлежног суда у судском регистру, број акта: 02-1608-2/19. Промјена функције лица овлашћеног за заступање (директора) субјекта уписа извршена је 29.09.2020. године код надлежног суда у судском регистру, број акта: 02-2747-4/20. Промјена функције лица овлашћеног за заступање (директора) субјекта уписа извршена је 04.05.2022. године код надлежног суда у судском регистру, број акта: 02-1220/22.

Друштво је у складу с одредбама члана 5. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске разврстано у категорију великих правних лица.

Органи друштва су:

1. Скупштина акционара
2. Управни одбор
3. Извршни одбор
4. Директор и Одбор за ревизију

Скупштина акциона је на сједници одржаној 04. априла 2022. године, Одлуком бр. 02-932/22 именовала Управни одбор у саставу од:

1. Мирко Бошњак
2. Александра Димић и
3. Катарина Граховац.

Одлуком Скупштине акционара бр. 02-3256/22 од 26.12.2022. године, члан Управног одбора Мирко Бошњак разријешен је са функције члана Управног одбора.

На истој сједници Скупштина акционара, Одлуком бр. 02-3257/22, именује новог члана Управног одбора Драгана Тркуљу.

Одлуком Управног одбора бр. 02-1220/22 од 04.05.2022. године, за директора „Крајина осигурање“ а.д. Бања Лука именован је Миле Јањић.

Предсједник Извршног одбора је директор Друштва, Миле Јањић.

Одлуком Управног одбора бр. 02-185/22 од 24. јануара 2022. године, за в.д. извршног директора за координацију рада служби „Крајина осигурање“ а.д. Бања Лука, именован је Бојан Латинковић.

Управни одбор је дана 10.06.2024. године, донио Одлуку којом се за в.д. извршног директора за послове преузимања осигурања „Крајина осигурање“ а.д. Бања Лука именује Дејан Вујичић.

Одбор за ревизију чине:

1. Жарко Мионић
2. Сања Савић
3. Дејан Шкрбић

1.2. Основни подаци о зависном друштву

Микрокреитно друштво „Крајина“ а.д. Бања Лука основано је дана 14.05.2024 рјешењем Окружног привредног суда у Бањој Луци број: 057-0-Рег-24-000936, а све у складу са Законом о привредним друштвима (Службени гласник 64/60 и 116/11) и Уговором о оснивању друштва 22.11.2023. Друштво је основано од стране „Крајина осигурања“ а.д. Бања Лука, а исто је и већински власник друштва.

Друштво има следеће органе:

- Скупштину
- Управни одбор
- Одбор за ревизију
- Директор

Чланови управног одбора су:

1. Бојан Латиновић
2. Срђан Ковачевић
3. Миле Јањић

Одбор за ревизију се састоји од три члана:

1. Тања Латиновић
2. Николина Ковачевић
3. Аљоша Павлић

Лице овлаштено за заступње је Нино Јауз.

2. Рачуноводствене политике

Рачуноводствене политике су специфични принципи, начела, конвенције, правила и праксе које је Друштво прихватило у припреми и приказивању финансијских извјештаја у складу са МРС/МСФИ. Усвојене рачуноводствене политике односе се на признавање, укидање, мјерење и процјењивање средстава, обавеза, прихода и расхода Друштва.

Уколико дође до промјене рачуноводствене политике, нова рачуноводствена политика се примјењује проспективно (унапријед) у складу са МРС 8 при чему се не врше никаква прилагођавања у вези са претходним периодима него се нова рачуноводствена политика примјењује на постојећа салда од датума промјене. Примјена усвојених политика је обавезна када је ефекат њихове примјене материјално значајан.

1. Нематеријална улагања

Нематеријална улагања су средства која се могу идентификовати као немонетарна и без физичког обиљежја. Као нематеријална улагања признају се и подлијежу амортизацији нематеријална улагања која испуњавају услове прописане МРС 38-*Нематеријална улагања* и имају корисни вијек трајања дужи од годину дана. Уколико нематеријално улагање не испуњава наведене услове признаје се на терет расхода периода у којем је настало.

Почетно мјерење – нематеријално улагање се исказује по набавној вриједности.

Накнадно мјерење – након почетног признавања нематеријално улагање се исказује по набавној вредности умањеној за укупну амортизацију и укупне губитке (импаритетне) због обезврјеђења имовине.

Накнадни издатак који се односи на нематеријално улагање након његове набавке увећава вриједност нематеријалног улагања ако испуњава услове да се призна као стално средство тј. ако је вијек трајања дужи од годину дана. Накнадни издатак који не задовољава претходне услове исказује се као трошак периода у којем је настао.

За накнадни издатак који увећава вриједност нематеријалног улагања коригује се набавна вриједност.

Нематеријална улагања која су према МСФИ 5 –*Стална средства намијењена продаји и пресиданак пословања* класификована као средства намјењена продаји на дан биланса исказују се као обртна и процјењују по нижој вриједности између књиговодствене вриједности и фер вриједности умањене за трошкове продаје.

Амортизација представља алокацију износа за који се средство амортизује током процијењеног вијека употребе. Обрачун амортизације нематеријалних улагања врши се примјеном пропорционалне методе по стопама прописаним Правилником о номенклатури за амортизацију у року од 5 година осим улагања чије је вријеме утврђено уговором када се отписивање врши у роковима који проистичу из уговора. Обрачун амортизације врши се од почетка наредног мјесеца у односу на мјесец када је нематеријално улагање стављено у употребу. За нематеријална улагања са неограниченим вијеком трајања не обрачунава се амортизација.

Трошак амортизације се обрачунава за сваки период (најдуже шестомјесечно) дијељењем амортизационе основе са бројем рачуноводствених периода у процијењеном вијеку. Износ амортизације је у свакој години исти, акумулисана амортизација се повећава пропорционално, књиговодствени износ се смањује пропорционално све док не буде изједначен са резидуалном вриједношћу.

Преостала вриједност нематеријалних улагања сматра се једнаком нули, осим када: постоји уговорена обавеза трећег лица да откупи нематеријално средство на крају његовог преосталог вијека трајања или за то нематеријално средство, односно улагање постоји активно тржиште на којем се може одредити преостала вриједност и то тржиште ће постојати и на крају вијека тог нематеријалног средства, односно улагања.

2. Некретнине, постројења и опрема

Некретнине, постројења и опрема су материјална средства која Друштво држи за употребу при пружању услуга и за које очекује да ће се користити дуже од једног обрачунског периода (MPC 16).

Почетно мјерење некретнина, постројења и опреме врши се по набавној вриједности.

Елементи набавне цијене су:

- Фактурна вриједност укључујући увозне дажбине и неповратне порезе умањена за трговачке попусте и рабате и свиприпадајући директни трошкови довођења у стање функционалне приправности за намјеравану употребу.

Накнадно мјерење након почетног признавања врши се по набавној вриједности умањеној за исправке вриједности по основу кумулиране амортизације и обезврјеђења.

Након почетног признавања некретнине се вреднују методом ревалоризације тако да књиговодствена вриједност на дан билансирања одговара фер вриједности некретнина на тај дан умањеној за акумулирани трошак амортизације и акумулирани трошак обезврјеђења.

Накнадни издатак који се односи на некретнине, постројења и опрему након његове набавке увећава вриједност средства ако испуњава услове да се призна као стално средство тј. ако је вијек трајања дужи од годину дана, ако се продужава вијек средства, повећава капацитет, побољшава квалитет.

Накнадни издатак ако је настао претежно по основу рада, потрошног материјала и ситнијих резервних дијелова, тај издатак се исказује као текући трошак одржавања. Ако је вијек трајања уграђеног дијела, признатог као накнадни издатак различит од вијека трајања средства у који је уграђен онда се тај дио води као посебно средство и амортизује у току корисног вијека трајања. Одстрањени дио се расходује по процијењеној вриједности ако није могуће утврдити његову књиговодствену вриједност.

Амортизација некретнина, постројења и опреме врши се примјеном пропорционалног метода. Приликом обрачуна амортизације некретнина, постројења и опреме користи се слједећи вијек трајања и стопе амортизације:

Редни број	Опис	Корисни вијек трајања	Стопа амортизације
1	Грађевински објекти-камен бетон	77	1.30
2	Грађевински објекти бетон	67	1.50
3	Грађевински објекти-монтажни	25	4.00
4	Путне стазе од бетона	20	5.00
5	Нематеријална улагања	5	20.00
6	Опрема-бифе	7	15.00
7	Опрема за обезбјеђење	5	20.00
8	Путничка аута	6.50	15.50
9	ПТТ-опрема	14	7.00
10	ТВ-апарати и радио апарати	5	20
11	Канцеларијски намјештај-дрво	8	12.50
12	Остала опрема за сервисирање и одржавање	9	11.00
13	Клима и вентилације	6	16.50
14	Остале рачун.машине	7	14.30

15	Рачунари	5	25.00
16	Остала канцеларијска опрема	9	11.00
17	Мјерни и контролни уређаји еле.и мех.	6	16.60
18	Мјерни и контролни уређај и остали.	8	12.50

Корисни вијек трајања и стопе амортизације се преиспитују на крају сваке године од стране пописних комисија.

Основицу за обрачун амортизације некретнина, постројења и опреме чини набавна вриједност умањена за преосталу (резидуалну) вриједност. Резидуална вриједност се процјењује на дан набавке. Уколико није истакнута сматра се да је резидуална вриједност нула.

Амортизација средства започиње када је оно спремно за кориштење. Када се због истрошености или застарјелости средства не могу више користити она се морају повући из употребе тако што ће се расходовати, продати или замијенити за новац. Када се средства повлаче из употребе прво се књиже трошкови амортизације за дио године до датума повлачења. Ако се средство користи дуже од процијењеног вијека употребе оно се не амортизује након тачке у којој се књиговодствени износ изједначава са резидуалном вриједношћу. Некретнине, постројења и опрема који су према МСФИ 5– Стална средства намјењена продаји и престанак пословања класификовани као средства намјењена продаји на дан биланса исказују се као обртна средства и процјењују се по нижој вриједности између књиговодствене и фер вриједности умањене за трошкове продаје.

Набавна вриједност средства набављеног на кредит обухвата висину кредита као и еквиваленте готовине док се камата и други издаци третирају трошковима периода.

3. Залихе

Залихе су средства која се држе у облику материјала или помоћних средстава ради пружања услуга. Мјере се по набавној вриједности. Признају се као расход када се ставе у употребу.

Износ исправке вриједности залиха до висине њихове нето продајне вриједности и сваког отписа залиха признаје се као расход у периоду у којем су исправка вриједности или отпис извршени. Износ било ког укидања исправке вриједности залиха које настаје

због повећања нето продајне вриједности признаје се као смањење износа исправки вриједности залиха у периоду у којем је укидање извршено.

Отпис залиха инвентара чији је процијењени вијек употребе до годину дана врши се једнократним отписом приликом њиховог стављања у употребу.

Отпис инвентара чији је процијењени вијек употребе преко годину дана врши се методом калкулативног отписа.

4. Инвестиционе некретнине

Инвестиционе некретнине (земљишта или зграде или дијелови зграда или и једно и друго) су оне некретнине које Друштво држи ради остварења зараде и од издавања некретнине или ради увећања вриједности капитала или и једно и друго.

Почетно мјерење инвестиционе некретнине приликом стицања врши се по набавној вриједности. Након почетног признавања, накнадно мјерење инвестиционе некретнине врши се по моделу поштене (фер) вриједности примјеном основног поступка предвиђеног МРС 40 - *Инвестиционе некретнине*.

Примјена основног поступка подразумијева да се приликом вредновања инвестиционих некретнина не врши обрачун амортизације, ревалоризације или обезвјеђења у складу са МРС 36. Вредновање по фер вриједности подразумијева да се на датум сваког наредног биланса може очекивати промјена вриједности инвестиционе некретнине при чему повећање те вриједности представља добитак и признаје се као приход у том обрачунском периоду, док њено смањење представља губитак и признаје се као расход у том обрачунском периоду.

Превођење у инвестициону некретнину или из ње врши се искључиво када дође до промјене у намјени те некретнине. При превођењу инвестиционе некретнине која је исказана по фер вриједности на некретнину коју користи власник или некретнину намјењену продаји набавну вриједност некретнине за потребе даљег вредновања у складу са МРС 16 или МРС 2 представља фер вриједност на дан промјене намјене.

5. Стална средства намијењена продаји и престанак пословања

Друштво признаје и исказује стално средство (или расположиву групу) као средство намијењено продаји у складу са МСФИ 5- *Стална средства намијењена продаји и престанак пословања* ако се његова књиговодствена вриједност може првенствено надокнадити кроз продајну трансакцију, а не кроз наставак кориштења и уз услове:

- да средство мора бити доступно за моменталну продају у свом тренутном стању.
- продаја средства мора бити вјероватна у року од 1 године од дана признавања као средства намијењеног продаји. Да би се испунио овај услов мора бити сачињен план продаје или да се донесе одлука о продаји средства и да се започне са тражењем купца (јавна продаја, непосредни преговори са потенцијалним купцима и сл.). Да би продаја била вјероватна мора да постоји тржиште за то средство, а понуђена цијена мора бити разумно утврђена тако да омогућава продају средства у року од годину дана.

Средство које је отписано, амортизовано, односно оно чија је садашња вриједност (књиговодствена) безначајна не признаје се као средство намијењено продаји.

Стално средство признато као средство намијењено продаји исказује се по нижем износу од књиговодствене вриједности и фер вриједности умањене за трошкове продаје. Фер вриједност је тржишна вриједност на дан продаје.

Трошкови продаје су трошкови који се могу директно приписати продаји средства и који не обухватају финансијске трошкове и трошкове пореза на приход. Трошкови продаје одмјеравају се према садашњој вриједности, а не према висини која се очекује у моменту будуће продаје.

Некретнине, постројења и опрема који су према МСФИ 5—*Стална средства намијењена продаји и престанак пословања* класификовани као средства намијењена продаји на дан биланса исказују се као обртна средства.

6. Начин процјењивања пласмана, потраживања и хартија од вриједности

Финансијски пласмани и потраживања разврставају се у три категорије:

- дугорочни финансијски пласмани,
- краткорочни финансијски пласмани,
- краткорочна потраживања

У оквиру дугорочних финансијских пласмана исказују се учешћа у капиталу зависних правних лица, учешће у капиталу повезаних правних лица и учешће у капиталу других правних лица и дугорочне хартије од вриједности расположиве за продају. Такође у оквиру дугорочних финансијских пласмана исказују се дугорочни кредити зависним, повезаним и другим правним лицима, дугорочни кредити у земљи и иностранству, хартије од вриједности које се држе до доспијећа и остали дугорочни пласмани.

Наведени пласмани представљају финансијска средства која се приликом почетног признавања мјере по њиховој набавној вриједности која представља поштenu вриједност надокнаде која је дата за њих. Трошкови трансакције се укључују у почетно мјерење свих финансијских средстава.

За потребе накнадног вредновања финансијска средства након почетног вредновања класификују се у четири категорије:

- финансијска средства која се вреднују по фер вриједности, с тим да се промјене фер вриједности одмах признају као приход или расход (признају у билансу успјеха).
- финансијска средства (улагања) која се држе до доспијећа,
- зајмови (кредити) и потраживања,
- финансијска средства расположива за продају.

Послије почетног признавања Друштво мјери финансијска средства по њиховој поштеној вриједности. Признати добитак или губитак који произилази из промјене фер вриједности финансијског средства исказује се као добитак или губитак из финансијског средства које је расположиво за продају, који је:

- укључен у финансијски резултат у периоду у којем настаје или
- су промјене приказане као промјене резерви у оквиру капитала све док се финансијско средство не прода, наплати или на други начин отуђи.

Приликом сваког састављања биланса стања на дан 31.12. мора се утврдити да ли постоји губитак због смањења вриједности финансијских средстава, односно да ли постоје индиције да је неко средство обезвријеђено.

Износ обезвријеђености се признаје као смањење позитивне резерве у оквиру капитала или као расход ако те резерве нема. Поништавањем раније признатог износа обезвријеђења признаје се као повећање позитивне резерве у оквиру капитала.

Улагања у зависна друштва која се обухватају у консолидовним финансијским извјештајима, као и она која су искључена из консолидованих финансијских извјештаја исказују се по набавној вриједности.

Метод набавне вриједности је рачуноводствени метод по којем се улагање исказује по набавној вриједности, а у билансу успеха исказује се добитак од улагања само у оној мјери у којој инвеститор прими свој дио из расподјеле нераспоређене добити корисника улагања, које се врши након стицања. Инвеститор признаје приход само у оној мјери у којој прими свој дио из расподјеле нераспоређеног нето добитка корисника улагања до које дође након дана када га је инвеститор стекао. Дио из расподјеле који се прими у износу који је виши од таквог добитка сматра се повраћајем инвестиције и исказује се као смањење набавне вриједности инвестиције.

Учешће у капиталу придружених правних лица над чијим пословањем постоји значајан утицај (учешће у акцијама са правом гласа 20% до 50%) и други услови дефинисани МРС 28 рачуноводствено обухватање улагања у придружена друштва мјери се према методу набавне вриједности. Метод набавне вриједности је рачуноводствени метод по којем се улагање исказује по набавној вриједности, а у билансу успеха исказује се добитак од улагања само у оној мјери у којој инвеститор прими свој дио из расподјеле нераспоређене добити корисника улагања, које се врши након стицања.

Краткорочни пласмани обухватају кредите, хартије од вриједности и остале краткорочне пласмане са роком доспијећа, односно продаје до годину дана од дана чинидбе, односно од дана биланса.

Кредити се процјењују по номиналној вриједности. Кредити се директно отписују за износ документоване ненаплативости, а индиректно по одлуци Управног одбора Друштва у случају неизвршења наплате о року доспијећа.

Краткорочни финансијски пласмани који се држе ради трговања процјењују се по набавној вриједности или тржишној вриједности ако је нижа. Исказани износ средстава умањује се до његове процијењене вриједности која може да се надокнади било директно, било коришћењем рачуна исправке вриједности. Износ губитка укључује се у нето добитак или губитак периода.

Краткорочним потраживањем сматрају се потраживања која немају карактер пласмана, као што су потраживања по основу закључене премије, извршених услуга, потраживања из специфичних послова и друга краткорочна потраживања.

Потраживања се процјењују по номиналној вриједности умањеној индиректно за износе вјероватне ненаплативости потраживања, а директно ако је немогућност наплате потраживања извјесна и документована.

Директан отпис ненаплаћених потраживања подразумијева да се врши коначан појединачан отпис вриједности потраживања на основу вјеродостојног документа (изгубљен судски спор, ликвидација дужника, корекције по записнику о усклађивању потраживања која су у корист дужника и сл.) на терет расхода.

Индиректно умањење вриједности ненаплаћених потраживања подразумијева исправку потраживања на терет расхода онда када је немогуће предвидјети која конкретна потраживања неће бити наплаћена у тренутку биланса.

Процјену ненаплативости потраживања врши руководилац рачуноводства на основу објективних информација произашлих из анализе засноване на искуству из претходних обрачунских периода и важећих подзаконских аката везаних за процјену билансних позиција.

Индиректно умањење потраживања вршит ће се методом процјењивања крајњег салда рачуна исправке вриједности потраживања који индиректно коригује рачун потраживања на процијењену фер вриједност.

Процијењени салдо рачуна исправке вриједности потраживања израчунават ће се по методи застарјелости потраживања. Потраживања ће се класификовати у следеће групе са процентом отписа:

Категорија потраживања	Старост потраживања у данима	% отписа
Прва категорија	до 90	5.00
Друга категорија	91-180	25.00
Трећа категорија	181-270	50.00
Четврта категорија	преко 270	100.00

7. Накнадно установљене грешке

Исправка накнадно установљених материјално значајних грешака врши се преко рачуна нераспоређене добити из ранијих година по МРС–8.

Накнадно установљене грешке које нису материјално значајне исправљају се на терет расхода односно у корист прихода периода у којем су идентификовани.

8. Готовина и готовински еквиваленти

Готовину представља новац на рачунима и благајни.

Хартије од вриједности које су непосредно уновчљиве и племенити метали сматрају се готовинским еквивалентима.

Хартије од вриједности процјењују се по набавној вриједности, а племенити метали процјењују се по вриједности изведеној из цијене племенитих метала на свјетском тржишту.

Хартије од вриједности, депозити по виђењу и готовина у страниј валути процјењују се по средњем курсу стране валуте на дан биланса. Обрачунате курсне разлике по овом основу књиже се на терет финансијких прихода или финансијких расхода.

9. Активна временска разграничења

Активна временска разграничења обухватају унапријед плаћене, односно фактурисане трошкове и приходе текућег периода који нису могли бити фактурисани, а за које су настали трошкови у текућем периоду, што је у складу са начелом узрочности прихода и расхода.

У активним временским разграничењима обухватају се и камате обрачунате за текући обрачунски период, а које доспијевају за плаћање у будућем периоду.

10. Капитал

Капитал обухвата: основни капитал, емисиону премију, резервни капитал (законске и статутарне резерве), ревалоризационе резерве и нераспоређени добитак текуће и претходних година.

Губитак из ранијих година и текуће године је исправка вриједности капитала.

Капитал и губитак процјењују се у висини номиналне књиговодствене вриједности.

Ревалоризационе резерве и нереализовани добици и губици по основу финансијских средстава расположивих за продају исказују се ефекти промјене фер вриједности некретнина, постројења, опреме нематеријалних улагања, учешћа у капиталу у страниј валути, хартија од вриједности и других финансијских инструмената у складу са МРС 16, МРС 21, МРС 38, МРС 39 и другим релевантним МРС и МСФИ.

Ревалоризационе резерве по основу ревалоризације сталних материјалних и нематеријалних средстава исказују се позитивни ефекти промјене фер вриједности нематеријалних улагања, некретнина, постројења, опреме и инвестиционих некретнина које се амортизују. Друштво је дужно да обезбједи аналитику ревалоризационих резерви по конкретним средствима за коју су резерве формиране.

На терет позитивних ревалоризационих ефеката из става 2. овог члана књиже се:

- a) Негативни ефекти тј. ефекти смањења фер вриједности до висине раније остварених позитивних ефеката.
- b) Губитак остварен при продаји или расходовању средства до висине раније оствареног позитивног ефекта.
- c) Пренос раније остварених позитивних ефеката у корист рачуна 340 – Нераспоређени добитак ранијих година уколико се поништавање позитивних ефеката ревалоризације за конкретно средство врши у моменту када је средство од кога потиче позитиван ефекат продато или расходовано и
- d) Пренос раније остварених позитивних ефеката у корист рачуна 341 – Нераспоређени добитак текуће године уколико се поништавање позитивних ефеката ревалоризације за конкретно средство врши континуирано из годину у годину.

11. Дугорочна резервисања

Дугорочна резервисања се признају када:

- а. друштво има обавезу (правну или стварну) која је настала као резултат прошлог догађаја.
- б. је вјероватно да ће одлив ресурса који садрже економске користи бити потребан за
измирење обавеза и
- в. износ обавезе може поуздано да се процијени.

Уколико ови услови нису испуњени резервисање се не признаје.

Дугорочна резервисања обухватају резервисања за трошкове у гарантном року, резервисања за трошкове обнављања природних ресурса, резервисања за задржане кауције и депозите, резервисања за трошкове реструктурирања, резервисања за накнаде и бенефиције запослених, остала резервисања за вјероватне трошкове.

Резервисања се не признају за будуће пословне губитке.

Дугорочна резервисања Друштво процјењује на бази стварно очекиваних трошкова, а укида их у моменту настанка трошкова који терете резервисања. Неискориштена дугорочна резервисања за покриће трошкова укидају се у корист осталих прихода.

Резервисање се испитује на дан 31.12. и коригије тако да одражава најбољу садашњу процјену. Ако више није вјероватно да ће одлив ресурса који представљају економске користи бити потребан за измирење обавезе резервисање се укида.

12. Обавезе

Под обавезом се подразумијева садашња обавеза друштва која проистиче из прошлих догађаја чије ће измирење резултирати одливом ресурса који стварају економске користи.

Све обавезе Друштва обухватају: дугорочне обавезе (обавезе према повезаним правним лицима, дугорочни кредити, обавезе по дугорочним хартијама од вриједности и остале дугорочне обавезе), краткорочне финансијске обавезе (обавезе према повезаним правним лицима, краткорочни кредити и остале краткорочне финансијске обавезе) и краткорочне обавезе из пословања (добављачи и остале обавезе из пословања).

Подјела обавеза на дугорочне и краткорочне извршена је у зависности да ли обавеза доспијева за плаћање до једне године или преко једне године од дана чинидбе (настанка), односно од годишњег обрачуна.

Обавезе се процјењују у висини номиналне вриједности проистекле из одговарајуће пословне или финансијске трансакције, односно у висини очекиване исплате по том основу, ако је она виша. Застарјеле обавезе се укидају (отписују) у корист прихода од смањења обавеза.

Повећање обавезе може настати по основу камата ако је уговором предвиђено да се камате приписују обавези. У том случају камата дијели судбину обавезе по којој је обрачуната у погледу рока доспијећа и начина наплате.

Обавезе које се исказују у страниој валути процјењују се по средњем курсу стране валуте који важи на дан биланса.

На крају обрачунског периода приликом састављања годишњег обрачуна треба утврдити износ доспјелих, а неплаћених дугорочних обавеза и прекњижити их са рачуна дугорочних обавеза на рачун краткорочних обавеза.

13. Пасивна временска разграничења

Пасивна временска разграничења обухватају унапријед плаћене или обрачунате приходе који се односе на будући период (преносне премије и сл.), краткорочна резервисања (резервисане штете), обрачунате трошкове који нису фактурисани и остала разграничења за која се укаже потреба.

Смисао пасивних временских разграничења је у томе:

- да се у трошкове периода укључе стварно настали трошкови периода за који није примљена књиговодствена исправа или за који није доспјела обавеза плаћања.
- да се унапријед обрачунати или наплаћени приходи који се односе на наредни период не исказу као приходи текућег периода већ да се преко пасивних временских разграничења пренесу у наредни период.

14. Техничке резерве

Техничке резерве се утврђују за покриће обавеза из уговора о осигурању. Општа правила о начину утврђивања техничких резерви користе принцип по којем износ резерве мора бити довољан да омогући да се испуне обавезе у оној мјери у којој је то могуће предвидјети када су у питању уговори о осигурању у складу са МСФИ 4 и националним законодавством.

Резерве за преносне премије се израчунавају за све врсте осигурања примјеном методе „про рата темпорис“ на основу премије фактурисане у посматраном периоду. Обрачун преносне премије врши се у складу са Правилником о техничким резервама.

Преносна премија формира се и обрачунава за оне врсте осигурања код којих осигуравајуће покриће траје и после истека обрачунског периода и представља дио премије који се користи за покриће обавеза из осигурања које настају у наредном обрачунском периоду.

Преносна премија обрачунава се на дан биланса стања. Обрачун преносне премије врши се појединачно за сваки уговор, а основицу за обрачун представља укупна премија осигурања утврђена уговором о осигурању. Преносна премија у самопридржају рачуна се као збир преносне премије осигурања сопственог портфеља и преносне премије примљених саосигурања умањен за преносну премију пренијету у саосигурање и реосигурање.

Резервисане штете представљају укупан износ обавезе које су према разборитој процјени направљеној на основу објективних фактора потребних да се изврши плаћање штета остварених на дан биланса стања као и припадајући трошкови ликвидације.

Резервисане штете процијењују се на основу Правилника о техничким резервама узимајући у обзир све будуће трошкове који се могу предвидјети на основу искуствених и очекиваних података.

Резервисане штете састоје се од резерви за настале пријављене а неријешене штете и резерви за настале непријављене штете.

Резерве за настале пријављене а неријешене штете до краја текућег обрачунског периода обрачунава се на основу појединачне процјене сваке штете.

Резерве за настале пријављене а неријешене штете које се исплаћују или ће се исплаћивати у облику ренте обрачунавају се у капитализованом износу уз кориштењем годишње дисконтне стопе од 5% и према југословенским изравнатим демографским таблицама смртности 1980-1982. године.

Резервација штета се врши у бруто износу узимајући у обзир индиректне трошкове. Резервисане штете које се приказују у билансу стања резултат су сложене вишефазне

стручне процјене која почиње са пријавом штете која се коначно комисијски процјењује на основу обавеза из уговора о осигурању, налаза и мишљења вјештака, процјенитеља, актуара и других стручњака у складу са осигуравајућом и судском праксом са циљем утврђивања коначног износа обавезе.

Резервисање средстава за настале а непријављене штете ради се методом уланчаних љествица (Chain Ladder методом) за врсте осигурања 01 и 10 према Одлуци о врстама осигурања. Метода Очекивана квота штета користи се за обрачун резервације средстава за врсте осигурања 03, 08 и 09 настале непријављене штете на крају пословне године док на крају обрачунског периода краћег од годину дана овај износ не може бити мањи од износа резерви за настале непријављене штете који је утврђен на крају претходне године.

Укупан износ резервисаних штета по врстама осигурања добије се множењем збира износа насталих пријављених а неријешених штета и насталих непријављених штета са коефицијентом трошкова. Коефицијент трошкова по врстама осигурања утврђује се на основу књиговодствених података о трошковима за период претходне календарске године. Минималан износ индиректних трошкова обраде штета у резерви је 0.5% од збира резерви за настале пријављене, настале непријављене штете и директних трошкова обраде штета у резерви за штете.

Резервисане штете у самопридржају израчунавају се као збир резервисаних штета сопственог портфеља осигурања и резерви штета примљених у саосигурање умањен за збир резервисаних штета пренијетих у саосигурање и реосигурање.

Резерве за колебање штета (изравнање ризика) формирају се за све врсте неживотних осигурања и представљају дугорочна резервисања. Ове резерве се не формирају за штете које су већ настале већ се њима нивелишу будућа одступања од просјечних резултата. С обзиром да резерве не представљају јасну обавезу из уговора о осигурању нису предвиђене по МСФИ 4 – *Уговори о осигурању*.

Резервисања за колебање штета процјењују се на основу Правилника о техничким резервама. Резерве се образују на основу стандардног одступања квоте штета обрачунског периода од просјечне квоте штета у обрачунском периоду. Основица за обрачун резерви за колебање штета је мјеродавна премија у обрачунском периоду на основу које се рачуна горња граница за резерве за колебање штета.

15. Приходи

Приход је дефинисан као бруто прилив економских користи у току периода које произилазе из редовних активности предузећа које доводе до повећања власничког капитала осим оних повећања која се односе на допринос учесника у власничком капиталу.

Приход се мјери по фер вриједности примљене накнаде или потраживања. Најчешће је накнада у облику готовине или готовинских еквивалената, а износ прихода једнак је износу готовине или готовинских еквивалената који су примљени или се реално очекује да ће бити примљени (извјесна потраживања). Приходи обухватају редовне приходе и добитке.

Редовни приходи пружањем услуга из регистроване дјелатности су услуге неживотних осигурања. Послови осигурања су закључивање и извршавање уговора о осигурању имовине и лица као и послови у спровођењу мјера за спречавање и смањење ризика који угрожавају осигурање имовине и лица, те други послови осигурања.

Други послови осигурања су посредовање у уговарању осигурања, заступање у осигурању, снимање ризика, снимање и процјена штета, продаја оштећених ствари, пружање правне помоћи и других интелектуалних и техничких услуга у вези са пословима осигурања.

Приход од премије осигурања представља фактурисане износе премије у текућем обрачунском периоду увећане за преносне премије на почетку године и умањене за преносне премије обрачунате на крају обрачунског периода.

Приходи од премије осигурања се уносе у укупан приход у складу са роковима и периодима покривања ризика из одговарајућих уговора о осигурању.

Преносна премија се израчунава да се обезбиједи обухватање дијела фактурисаних премија које се односе на приходе наредних обрачунских периода. Преносна премија обрачунава се методом "про рата темпорис" на фактурисану укупну премију осигурања.

Коришћењем средстава остварује се приход у облику:

- камате за коришћење готовине сразмјерно времену коришћења,
- накнада за коришћење дугорочних средстава.

Приход од камата може се остварити по основу:

- камата на краткорочне и дугорочне кредите
- уговорених камата на одгођено плаћање,
- затезних камата за потраживања која нису плаћена у року,
- камата садржаних у мјеници,

- камата на орочене депозите и депозите по виђењу,
- камата по осталим финансијским пласманима и потраживањима.

Приход од камате утврђује се на основу књиговодствене исправе, односно обрачуна камата.

Када се појави неизвјесност у вези наплативости већ признатог прихода, ненаплативи износ признаје се као расход, а не као исправка изворно признатог износа прихода.

Државна давања (донације) представља помоћ државе (влада, државне агенције и слична тијела било да су локална, национална или интернационална) у облику преноса ресурса ентитету по основу испуњених извјесних услова у прошлости или будућности који се односе на пословне активности ентитета, а које се могу у разумној мјери вриједносно исказати као и разликовати од уобичајених пословних трансакција ентитета.

Државна давања (донација) могу бити:

- давања повезана са средствима и
- давања повезана са приходима.

Донације могу бити дате под одређеним условима или без било каквих услова. Условљене донације не могу се признати док не постоји прихватљива поузданост:

- да ће Друштво задовољити све тражене услове,
- да ће донација бити добивена.

Друштво ће донације третирати по приходовном приступу. Приходовни принцип признавања донација подразумијева да се донације признају као приход систематски и рационално кроз период потребан да се повежу с односним трошковима (начело узрочности или сучељавања) које донација треба да компензира.

Донације повезане са средствима која се амортизују распоређују се у приходе у периодима и у сразмјери у којој се обрачунава амортизација тих средстава.

Донације примљене у текућем периоду као надокнада за расходе који су већ настали било у текућем или претходном периоду распоређују се у приходе у периоду кад су примљене (текући период).

Донације примљене у текућем периоду за расходе будућег периода треба признати у билансу стања као одгођени приход, пасивна временска разграничења.

Уколико ће у наредном периоду (не дужем од годину дана) доћи до реализације активности везане за трошење донације тј. настанак трошка који покрива донација таква врста донације исказује се у билансу стања као одгођени приход – краткорочно разграничење.

16. Расходи

Дефиниција расхода подразумева расходе који проистичу из редовних активности друштва као и губитке који чине смањење економских користи, али не потичу из редовне активности друштва.

Расходи су смањења економских користи кроз обрачунски период у облику одлива или исцрпљења средстава или стварање обавеза што има за последицу смањење капитала, али не оно смањење у вези са расподјелом капитала власницима.

Губици представљају друге ставке које задовољавају дефиницију расхода, али не морају настати у току редовних активности. Губици представљају умањење економских користи и као такви нису по природи другачији од осталих расхода.

Расходи се признају у билансу успјеха када настане смањење будућих економских користи које се односе на смањење имовине или повећање обавеза и може поуздано да се измјери што значи да се признавање расхода дешава истовремено са признавањем повећања обавеза или смањења имовине.

Расходе можемо подијелити на: пословне расходе, финансијске расходе и остале расходе.

Пословни расходи укључују трошкове прибаве и административне трошкове. Ове трошкове чине: трошкови провизије заступника, трошкови материјала, трошкови горива и енергије, трошкови бруто зарада запослених и накнада запослених, трошкови амортизације и резервисања, нематеријални трошкови, трошкови пореза и доприноса независно од резултата.

На дан састављања финансијских извјештаја трошкови прибаве се разграничавају сразмјерно учешћу режијског додатка у преносној премији.

Финансијске расходе чине расходи по основу камата, негативних курсних разлика, расходи по основу ефеката валутне клаузуле, расходи из односа са повезаним правним лицима, расходи по основу депоновања и улагања средстава и остали финансијски расходи.

Остале расходе чине губици по основу расходовања и продаје нематеријалних улагања, некретнина и опреме, губици по основу продаје учешћа у капиталу и дугорочних хартија од вриједности, мањкови, расходи ефеката уговорене заштите од ризика, расходи по основу отписа потраживања и остали непоменути расходи.

Расходи по основу обезврјеђења имовине обухватају расход по основу обезврјеђења нематеријалних средстава, некретнина, опреме сталне имовине намијењене продаји, расход по основу ревалоризације нематеријалних средстава, некретнина и опреме и остале расходе по основу обезврјеђења и ревалоризације.

17. Порез на добитак

Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава примјеном прописане пореске стопе на основицу утврђену пореским билансом који представља износ добитка прије опорезивања по одбитку ефеката усклађивања прихода и расхода сагласно Закону о порезу на добит.

3. Ноте уз финансијске извјештаје

На дан 31.12.2024. године, матично друштво посједује 100% удјела у капиталу зависног друштва, у износу од 600.000 КМ. Консолидовани финансијски извјештаји укључују финансијске извјештаје оба друштва, у складу са Међународним рачуноводственим стандардима, Међународним стандардима финансијског извјештавања (МСФИ 10-Консолидовани финансијски извјештаји), у складу са Законом о рачуноводству и ревизији Републике Српске.

Консолидација је извршена методом потпуне консолидације, при чему су сви међусобни односи, трансакције, салда, приходи и расходи елиминисани у цјелости.

3.1. Биланс стања – краћена шема

ПОЗИЦИЈА	Бруто	Исправка вриједности	Нето	Претходна година
СТАЛНА ИМОВИНА	18.659.643	1.873.911	18.085.782	15.474.590
<i>Нематеријална средства</i>	74.069	30.595	43.474	-
<i>Некретнине, инвестиционе некретнине постројења, опрема и остала основна средства</i>	17.670.832	1.462.053	16.517.779	14.087.999
<i>Дугорочни финансисјки пласмани</i>	6.905.800	381.263	6.524.537	5.393.277
<i>Остала дугорочна средства</i>				
ТЕКУЋА ИМОВИНА	9.514.719	3.802.799	5.711.920	3.760.224
<i>Залихе, стална средства и средства обустављеног пословања намијењена продаји</i>	890.895		890.895	890.895
<i>Краткорочна потраживања, пласмани и готовина</i>	7.928.558	3.802.799	4.125.759	3.124.894
<i>Активна временска разграничења</i>	695.266		695.266	437.951
УКУПНА АКТИВА	29.474.412	5.676.710	23.797.702	19.234.814

ПОЗИЦИЈА	Текућа година	Претходна година
КАПИТАЛ	7.564.736	7.429.604
ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА	28.505	47.711
ОБАВЕЗЕ	16.204.461	11.757.499
<i>Дугорочне обавезе</i>	-	-
<i>Краткорочне обавезе</i>	16.204.461	11.757.499
УКУПНА ПАСИВА	23.797.702	19.234.814

3.1.1. Средства

Структуру средстава Групе чине стална средства која заузимају 76% и текућа средства 24% укупних средстава.

На дан 31.12.2024. године, нематеријална средства износе 43.474 КМ, што се у потпуности односи на остала нематеријална средства. Улагања у развој и нематеријална средства у припреми нису евидентирана.

3.1.2. Стална средства

Структуру сталних материјалних средстава групе чине:

СТАЛНА СРЕДСТВА	31.12.2024	31.12.2023
<i>Земљиште</i>	384.980	384.909
<i>Биолошка средства</i>	-	-
<i>Грађевински објекти</i>	2.602.050	2.585.413
<i>Постројења и опрема</i>	376.354	230.275
<i>Инвестиционе некретнине</i>	7.982.569	6.728.827
<i>Остала основна средства</i>	1.036	1.036
<i>Аванси, некретнине, биолошка средства, постројења, опрема и инвестиционе некретнине у припреми,</i>	170.862	170.862
УКУПНО:	11.517.771	10.081.313

Укупна вриједност сталних материјалних средстава износи 11.517.771 КМ. Највећи дио се односи на инвестиционе некретнине чија је вриједност повећана у односу на претходну годину на основу процјене фер вриједности некретнина од 31.12.2024. године. Процјену фер вриједности инвестиционих некретнина извршио је вјештак грађевинско-архитектонске струке дипл.инж.граф. Тихомир Тимарац.

3.1.3. Дугорочни финансијски пласмани

ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ	31.12.2024	31.12.2023
<i>Учешће у капиталу осталих правних лица</i>		2.000
<i>Дугорочни финансијски пласмани матичним, зависним и повезаним правним лицима</i>	1.335.317	
<i>Дугорочни финансијски пласмани у земљи</i>	2.600.000	2.843.820
<i>Финансијска средства која се држе до рока доспијећа</i>	2.021.433	1.979.666
<i>Остали дугорочни финансијски пласмани</i>	567.787	567.787
УКУПНО:	6.524.537	5.393.277

На дан 31.12.2024. године, дугорочни финансијски пласмани матичним, зависним и повезаним правним лицима износе 1.335.317 КМ. Ова ставка се односи на пласмане дате повезаним правним лицима. Пласман је обезбијеђен хипотеком и користи се за покриће техничких резерви матичног друштва.

Дугорочне финансијске пласмане у земљи, који износе 2.600.000 КМ чине средства орочена у банкама у сврху покрића техничких резерви и минималног гарантног фонда матичног друштва.

Финансијска средства која се држе до рока доспијећа, односе се на улагања у обвезнице Републике Српске које се користе за покриће техничких резерви и минималног гарантног фонда. Укупна вриједност финансијских средстава која се држе до рока доспијећа на дан 31.12.2024. године износе 2.042.683 КМ, а исправка вриједности истих износи 21.250 КМ.

Остали дугорочни финансијски пласмани се односе на средства за резервни фонд бироа БиХ, средства за фонд за накнаду штета бироа БиХ и дугорочне кредите за рјешавање стамбених питања.

3.1.4. Текућа средства

ТЕКУЋА СРЕДСТВА	31.12.2024	31.12.2023
Залихе и средства обустављеног пословања намијењена продаји	890.895	197.579
<i>Дати аванси</i>	890.895	197.579
Краткорочна потраживања, пласмани и готовина	4.125.759	3.124.894
<i>Потраживања по основу премије неживотних осигурања</i>	540.583	-
<i>Остали купци и остала потраживања</i>	2.183.124	663.513
<i>Потраживања из специфичних послова</i>	80.513	13.498
<i>Друга потраживања</i>	48.649	46.707
<i>Краткотрочни финансијски пласмани у повезана правна лица-матична и зависна</i>	90.000	229.582
<i>Краткорочни финансијски пласмани у земљи</i>	228.523	295.418
<i>Финансијска средства означена по фер вриједности кроз биланс успјеха намијењена трговању</i>	629.740	651.644
<i>Финансијска средства означена по фер вриједности кроз биланс успјеха</i>	278.100	300.000
<i>Готовина</i>	1.511.527	924.530
<i>Активна временска разграничења</i>	695.266	437.751
УКУПНО:	5.711.920	3.760.224

Текућа средства у износу од 5.711.920 КМ обухватају 24 % укупних средстава групе.

Краткорочна потраживања обухватају:

- Потраживања по основу премије неживотних осигурања у износу 540.583 КМ
- Потраживања од купаца која се односе на потраживања по основу закупа и утужене премије у износу од 718.124 КМ
- потраживања из специфичних послова се односе на потраживања по основу регреса у износу од 80.513 КМ

На конту потраживања по основу премије неживотних осигурања на дан 31.12.2024. године евидентирана су потраживања укупне вриједности од 814.133 КМ. Након умањења за исправку вриједности у износу од 273.550 КМ, нето вриједност износи 540.583 КМ. Ова позиција обухвата:

- потраживања матичног друштва чија је основна дјелатност неживотно осигурање и која се односе на ненаплаћену премију осигурања и
- потраживања зависног микрокредитног друштва, која се односе на одобрена средства клијентима у оквиру њихове основне дјелатности.

На конту остали купци и остала потраживања евидентирана су потраживања укупне вриједности 1.363.451 КМ, исправке вриједности 645.327 КМ и нето вриједности 718.124 КМ, а која се односе на различите основе потраживања из пословних активности оба друштва. Структура ових потраживања обухвата потраживања по основу закупа, потраживања по основу утужених премија осигурања и потраживања по основу пружених услуга.

Укупни краткорочни пласмани у износу од 1.226.363 КМ односе се на краткорочни депозит и улагања у земљи, као и на потраживања од повезаних лица.

Финансијска средства по фер вриједности кроз биланс успјеха се односе на улагања у обвезнице РСБД-О-Б (Обвезнице Републике Српске по унутрашњем дугу према добављачима-Република Српска). Такође, на овом конту су евидентирани и акције Телекома Републике Српске у износу од 629.740 КМ.

Готовина и готовински еквиваленти на дан 31.12.2024. године износи 1.511.527 КМ.

Активна временска разграничења у износу од 695.266 КМ, односе се на унапријед плаћене трошкове спровођења осигурања матичног друштва.

3.1.5. Капитал

Структура укупног капитала Групе је дата у наредном табеларном прегледу:

КАПИТАЛ	31.12.2024	31.12.2023
<i>Акцијски капитал</i>		
<i>Емисиони губитак</i>	6.261.000	6.261.000
<i>Законске резерве</i>	536.450	873.989
<i>Ревалоризационе резерве</i>	1.311.018	1.324.155
<i>Нераспоређени добитак текуће године</i>	148.268	152.050
<i>Губитак ранијих година</i>	-	491.590
УКУПНО	7.564.736	7.429.604

Укупан капитал Групе на дан 31.12.2023 године износи 7.564.736 КМ, што представља повећање у односу на претходну годину када је износио 7.429.604 КМ. Повећање је резултат остварене добити и позитивног осталог укупног резултата. У току 2024. године, остварен је позитиван резултат у износу од 148.268 КМ.

3.1.6. Краткорочне обавезе

Структуру краткорочних обавеза чине:

ОБАВЕЗЕ	31.12.2024	31.12.2023
<i>Краткорочне финансијске обавезе</i>	2.293.178	200.018
<i>Обавезе по основу штете и уговорених износа</i>	223.247	830.528
<i>Обавезе за премију и специфичне обавезе</i>	17.120	20.937
<i>Обавезе по основу зарада и накнада зарада</i>	55.910	1.227.709
<i>Друге обавезе из пословања</i>	950.067	330.096
<i>Обавезе за порезе, доприносе и друге краткорочне обавезе</i>	466.663	802.271
<i>Обавезе за порез из резултата</i>	1.653	198.573
<i>Пасивна временска разграничења</i>	12.196.626	8.147.367

УКУПНО:

16.204.461

11.757.499

Краткорочне обавезе на 31.12.2024. године износе 16.204.461 КМ и повећале су се у односу на претходну годину за 38%.

На дан 31.12.2024. године краткорочне финансијске обавезе износе 2.293.175 КМ и састоје се из следећих компоненти:

- Позајмице од повезаних правних лица које се односе на краткорочне позајмице које је матично друштво примило од повезаних правних лица унутар групе и
- Обавезе по основу накнада које представљају обавезе према клијентима зависног микрокредитног друштва.

Све обавезе према Пореској управи РС по рјешењу број 06.05/411-43-2/22 од 22.03.2022. године Друштво је измирило у потпуности.

На дан 31.12.2024. године, пасивна временска разграничења износе 12.196.626 КМ, а састоје се од обавеза које се односе на будуће периоде, али произилазе из обавеза насталих у текућој години. Структура ове позиције је следећа:

ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	31.12.2024	31.12.2023
<i>Преносне премије неживотних осигурања</i>	7.276.312	4.008.497
<i>Резервисане штете неживотних осигурања</i>	4.908.647	4.129.546
<i>Друга пасивна временска разграничења</i>	11.667	9.324
УКУПНО:	12.196.626	8.147.367

Друштво има Правилник о формирању и начину обрачунавања преносних премија, који је усвојен од стране Управног одбора Друштва, дана 30.12.2022. године, а уз претходно прибављено позитивно мишљење овлашћеног актуара Друштва.

Такође, друштво има Правилник о формирању и начину обрачунавања резервације штета, који је усвојен од стране Управног одбора Друштва дана 31.12.2023. године, уз претходно прибављено позитивно мишљење овлашћеног актуара Друштва.

Друга пасивна временска разграничења обухватају резервације за превентиву и обрачунате провизије.

Друштво има Правилник о превентиви, који је усвојио Упрани одбор Друштва 30.12.2022. године, уз претходно прибављено позитивно мишљење овлашћеног актуара Друштва.

3.2. Биланс успјеха – скраћена шема

НАЗИВ	31.12.2024	31.12.2023
<i>Пословни приходи</i>	10.606.062	7.422.063
<i>Пословни расходи</i>	12.460.253	7.536.493
Пословни добитак		
Пословни губитак	1.854.201	114.300
<i>Финансијски приходи</i>	203.886	93.463
<i>Финансијски расходи</i>	66.404	137.179
Добитак редовне активности		
Губитак редовне активности	1.716.719	158.016
<i>Остали приходи</i>	768.272	463.387
<i>Остали расходи</i>	182.523	130.317
Добитак по основу осталих прихода и расхода	585.749	333.070
Губитак по основу осталих прихода и расхода	-	-
<i>Приходи од усклађивања вриједности имовине</i>	1.400.319	16.364
<i>Расходи од усклађивања вриједности имовине</i>	130.613	55.404
Добитак по основу усклађивања вриједности имовине	1.269.706	
Губитак по основу усклађивања вриједности имовине	-	39.040
<i>Приходи по основу промјене рачуноводствених политика и исправке грешака из ранијих година</i>		6.504
<i>Расходи по основу промјене рачуноводствених политика и исправке грешака из ранијих година</i>	-	-
УКУПНИ ПРИХОДИ	12.978.529	8.001.911
УКУПНИ РАСХОДИ	12.839.793	7.859.393
НЕТО ДОБИТАК ТЕКУЋЕ ГОДИНЕ	138.736	142.518
НЕТО ГУБИТАК ТЕКУЋЕ ГОДИНЕ	-	-
<i>Добици утврђени директно у капиталу</i>	9.532	9.532
<i>Губици утврђени директно у капиталу</i>	-	-

УКУПАН НЕТО ДОБИТАК У ОБРАЧУНСКОМ ПЕРИОДУ

	148.268	152.050
УКУПАН НЕТО ГУБИТАК У ОБРАЧУНСКОМ ПЕРИОДУ	-	-

3.2.1. Приходи

Укупни приходи обухватају пословне приходе, финансијске приходе, остале приходе, приходе од усклађивања вриједности имовине и приходе по основу промјене рачуноводствених политика и исправке грешака из ранијих година. Укупни приходи на крају периода износе 12.978.529 КМ.

3.2.2. Пословни приходи

ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ

31.12.2024

31.12.2023

<i>Приходи од премија осигурања, саосигурања, реосигурања и ретроцесија неживотних осигурања</i>	9.958.556	6.687.140
<i>Приходи од укидања и смањења резервисања и неживотних осигурања</i>	123.373	449.742
<i>Други пословни приходи</i>	524.123	285.325
УКУПНО:	10.606.052	7.422.193

Пословни приходи на дан 31.12.2024. године износе 10.606.052 КМ, што представља 81,17% укупних прихода Групе. Највећи удио у пословним приходима заузимају приходи од премије осигурања, саосигурања, реосигурања и ретроцесија неживотних осигурања.

У оквиру позиције „Други пословни приходи“ евидентиран је износ од 524.123 КМ, који се односи на приходе који не настају директно из основне дјелатности осигурања, али су уско повезани са основном дјелатношћу. Структуру других пословних прихода чине сљедеће категорије:

- Приходи од регреса који се односе на наплаћене износе од трећих лица (физичких или правних) за штете које су иницијално исплаћене од стране друштва осигурања, али за које друштво има право регреса, односно поврата.

- Приходе од закупнина објеката који преставаљају приходе остварене по основу издавања пословних простора у власништву друштва, на основу уговора о закупу.
- Приходи од зеленог картона, односи се на приходе од продаје и наплате међународних полиса осигурања од аутоодговорности за осигурање возила у међународном саобраћају.

3.2.3. Финансијски приходи

ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ	31.12.2024	31.12.2023
<i>Приходи од камата</i>	167.162	93.463
<i>Остали финансијски приходи</i>	36.724	-
УКУПНО:	203.886	93.463

Финансијски приходи на 31.12.2024. године износе 203.886 КМ. Приходи од камата остварени су по основу камата на орочене депозите, камате од Бироа Зелене карте, затезних камата и остварене дивиденде на акције Телекома Републике Српске.

3.2.4. Остали приходи

ОСТАЛИ ПРИХОДИ	31.12.2024	31.12.2023
<i>Добици од продаје нематеријалних средстава, некретнина, биолошких средстава, постројења и опреме и инвестиционих некретнина</i>		299.235
<i>Остали приходи</i>	768.272	164.152
УКУПНО:	768.272	463.387

Остали приходи на дан 31.12.2024. године износе 768.272 КМ. На овој позицији су обухваћени приходи који не проистичу из редовних оперативних активности Друштва, већ су ванредног или непословног карактера. Структуру ових прихода чине:

- Приходи по основу отписаних наплаћених потраживања,
- Приходи по основу накнаде штета,
- Приходи од откупа штета и
- Остали непословни и ванредни приходи.

3.2.5. Расходи

Укупни расходи обухватају пословне расходе, финансијске расходе, остале расходе, расходе од усклађивања вриједности имовине и на крају периода износе 12.839.793 КМ.

3.2.6. Пословни расходи

Укупни пословни расходи износе 12.460.253 КМ што представља 97% укупних расхода Групе. Структура пословних расхода је дата у наредној табели:

ПОСЛОВНИ РАСХОДИ	31.12.2024	31.12.2023
ФУНКЦИОНАЛНИ РАСХОДИ	3.473.629	2.737.185
<i>Расходи за дугорочна резервисања и функционалне доприносе</i>	135.131	99.971
<i>Накнаде штете и остале накнаде неживотних осигурања</i>	3.338.498	2.637.214
ТРОШКОВИ СПРОВОЂЕЊА ОСИГУРАЊА	8.986.624	4.799.308
<i>Трошкови амортизације и резервисања</i>	115.251	62.921
<i>Трошкови материјала, енергије, услуга и нематеријални трошкови</i>	7.190.135	3.426.323
<i>Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи</i>	1.681.238	1.310.064
УКУПНО:	12.460.253	7.536.493

Структуру позиције „Трошкови материјала, енергије, услуга и нематеријални трошкови“ чине сљедеће ставке:

ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА, ЕНЕРГИЈЕ, УСЛУГА И НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ	31.12.2024	31.12.2023
<i>Трошкови материјала, горива и енергије</i>	85.471	114.004
<i>Трошкови провизија</i>	95.236	111.633
<i>Трошкови производних услуга, рекламе и пропаганде</i>	6.523.107	2.892.292
<i>Нематеријални трошкови</i>	513.325	259.725
<i>Трошкови пореза и доприноса</i>	57.966	46.669
УКУПНО:	7.190.135	3.426.323

Највећи износ у структури ових трошкова чине трошкови рекламе и пропаганде. У складу са пословном стратегијом Друштва усмјереном на проширење тржишног учешћа и јачање бренда, Друштво је у 2024. години реализовало значајна улагања у маркетинг и рекламу што оправдава наведени износ трошкова.

3.2.7. Финансијски расходи

Структура финансијских расхода је дата у наредној табели:

ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ	31.12.2024	31.12.2023
<i>Расходи камата</i>	44.101	21.950
<i>Остали финансијски расходи</i>	22.303	115.229
УКУПНО:	66.404	137.179

На дан 31.12.2024. године, у оквиру позиције "Финансијски расходи" евидентиран је износ од 66.404 КМ који обухвата сљедеће категорије расхода:

- Расходи по основу судских извршења који се односе се на издатке настале у поступцима извршења, укључујући судске таксе, адвокатске услуге и друге трошкове настале током принудне наплате потраживања или у споровима у којима је друштво било обавезано да плати трошкове.
- Расходи због неблаговременог плаћања обухватају трошкове који су настали као посљедица кашњења у плаћању обавеза, укључујући камате, пенале и друге накнаде закашњења, у складу са уговорима или законом.
- Остали финансијски расходи који обухватају све преостале трошкове финансијског карактера, као што су: негативне курсне разлике, банкарске провизије и слично.

3.2.8. Остали расходи

Структура осталих расхода приказана је у табели:

ОСТАЛИ РАСХОДИ	31.12.2024	31.12.2023
<i>Губици по основу расходовања и продаје нематеријалних средстава, некретнина, биолошких средстава, постројења и опреме и инвестиционих некретнина i investicionih nekretnina</i>	608	
<i>Остали расходи</i>	181.915	130.317
УКУПНО:	182.523	130.317

На дан 31.12.2024. године, у оквиру позиције „Остали расходи“ евидентиран је укупни износ од 181.915 КМ који обухвата различите расходе ван уобичајених оперативних и финансијских трошкова. Структуру ове позиције чине сљедеће категорије:

- Исправка вриједности потраживања – која представља умањење вриједности потраживања за која постоји висок ризик ненаплативости.
- Судски трошкови – обухватају трошкове који настају у судским поступцима, укључујући судске таксе, адвокатске услуге, трошкове вјештачења и друге издатке у вези са текућим и завршеним судским споровима.
- Корекције полиса осигурања – односи се на расходе настале по основу корекција погрешно евидентираних или накнадно измјењених полиса осигурања

- Остали расходи – У ову категорију спадају сви преостали трошкови који немају специфичну оперативну или финансијску природу.

3.3. Биланс токова готовине-скраћена шема

ПОЗИЦИЈА	Текућа година	Претходна година
<i>Приливи готовине из пословних активности</i>	13.774.891	8.746.559
<i>Одливи готовине из пословних активности</i>	14.620.024	8.061.766
Нето прилив готовине из пословних активности		584.793
Нето одлив готовине из пословних активности	845.633	-
<i>Приливи готовине из активности инвестирања</i>	5.121.906	2.008.302
<i>Одливи готовине из активности инвестирања</i>	5.943.400	2.957.550
Нето прилив готовине из активности инвестирања		
Нето одлив готовине из активности инвестирања	821.494	954.248
<i>Прилив готовине из активности финансирања</i>	2.129.628	1.896.958
<i>Одлив готовине из активности финансирања</i>	1.875.504	1.015.881
Нето прилив готовине из активности финансирања	2.254.124	381.077
Нето одлив готовине из активности финансирања	-	-
УКУПНИ ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ	23.025.925	11.996.819
УКУПНИ ОДЛИВ ГОТОВИНЕ	22.438.928	12.035.197
НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ	586.997	-
НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ	-	38.378
ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	924.530	962.908
<i>Позитивне курсне разлике по основу прерачуна готовине</i>	-	-

Негативне курсне разлике по основу прерачуна готовине

ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА

	1.511.527	924.530

Друштво је завршило годину са већим износом новчаних средстава него што је имало на почетку. Највећи износ прилива и одлива се односи на пословне активности односно приливе по основу премије и одливе по основу плаћених штета.

Приливи и одливи који долазе из активности инвестирања се односе на дугорочне и краткорочне финансисјке пласмане.

3.4. Промјене на капиталу

На дан 31.12.2024. године, основни капитал Групе износи 11.830.000 КМ. Капитал се у потпуности односи на акцијски капитал. Током извјештајне године није било промјене у висини основног капитала, што значи да нису вршене емисије акција, нити умањења капитала.

Акумулирани резултат за 2024. годину износи 148.268 КМ и представља:

- Нето добитак текуће године у износу од 138.736 КМ
- Остали резултат по основу добити директно у капиталу у износу 9.532 КМ.

Укупан капитал друштва на дан 31.12.2024. године износи 7.564.736 КМ, што представља повећање у односу на претходну годину када је износио 7.429.604 КМ. Повећање је резултат остварене добити и позитивног осталог укупног резултата.

3.5. Догађаји након датума биланса

Након 31.12.2024. године није било значајних догађаја који би утицали на финансијске извјештаје.

3.6. Промјене у власничкој структури током године

Током 2024. године није било значајних промјена у власничкој структури ни у проценту власништва над зависним друштвом. Како зависно друштво нема мањинских власника, у консолидованим извјештајима није исказан мањински удио.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ САСТАВИО:

БОЈАН ЛАТИНОВИЋ

Сертификовани рачуновођа, лиценца бр. СР-1822/25

ОДГОВОРНО ЛИЦЕ:

МИЛЕ ЈАНКИЋ

Директор

